

Dómsmálaráðuneytið
Skrifstofa Almanna- og réttaröryggis
Sölvhólsgrötu 7
101 Reykjavík

Reykjavík, 8. febrúar 2021

Meðfylgjandi er umsögn Rauða krossins á Íslandi um drög að frumvarpi til laga um breytingu lögum um almannavarnir, mál nr. 29/2021.

Virðingarfyllt,
f.h. Rauða krossins á Íslandi

Kristín S. Hjálmtýsdóttir,
framkvæmdastjóri.

UMSÖGN RAUÐA KROSSINS Á ÍSLANDI

um

um frumvarp um breytingu á lögum um almannavarnir

Mál nr. 29/2021

Almennt um frumvarpið

Rauði krossinn á Íslandi telur frumvarpið í heild sinni vera til mikilla bóta og að þær meginbreytingar sem koma fram í því endurspegli hvernig almannavarnir starfa í raun. Þá skýrir það að miklu leyti þætti sem eru ekki nægilega skýrir í núgildandi lögum, s.s. verkaskiptingu milli almannavarnanefnda og lögreglustjóra annars vegar og verksvið stjórnar Samhæfingar- og stjórnstöðvar almannavarna hins vegar. Þá er það fyrirkomulag við rýni aðgerða sem lagt er til í frumvarpinu mjög til bóta.

Félagið fagnar þeirri viðbót sem kemur fram í 6. gr. frumvarpsins og felst í því að sterkur lagalegur grundvöllur verði eftirleidis fyrir hendi varðandi móttöku erlends björgunar- og hjálparliðs á neyðarstundu. Rauði krossinn á Íslandi leiddi fjölþjóðlegt verkefni fyrir nokkrum árum þar sem rannsakaðir voru þættir sem geta tafið eða hindrað aðflutning bjarga í viðkomandi ríkjum. Rannsóknin leiddi berlega í ljós að margt í regluverkinu gæti svo sannarlega flækt bæði ákvarðanatöku og framkvæmd, auk þess sem ekki væri ljóst hver hefði heimild til að kalla eftir utanaðkomandi björgum. Lokaskýrsla verkefnisins er vistuð á [vefsíðu Almanna-ESB](#).

Alþjóðasamband Rauða krossins og Rauða hálfmánans (IFRC) starfrækir deild sem hefur það hlutverk að aðstoða stjórnvöld svo regluverk viðkomandi ríkja styðji við hraða og skilvirka aðstoð yfir landamæri á hættustundu. Sjá nánar [hér](#).

Í 6. grein frumvarpsins og greinargerðinni er mikil áhersla lögð á leit og björgun þegar fjallað er um erlenda aðstoð. Sú aðstoð sem gæti þurft að kalla til er hins vegar mun fjölbreyttari en bjargir á sviði leitar og björgunar. Dæmi: Aðstoð við heilbrigðisþjónustu, vöruflutninga, fólksflutninga, birgðastjórnun, fjarskipti, greiningu á áhrifum hamfara og aðstoð við áætlanagerð, samhæfingu, dreifingu hjálpargagna, aðstoð við löggæslu og öryggisþjónustu, aðstoð við fjöldahjálp, samskipti við þjónustuþega, sálfélagslegur stuðningur og endurreisn. Rauði krossinn leggur til orðalagsbreytingar við 6. greinina svo ofangreint verði endurspeglad í frumvarpinu.

Félagið vill benda á, til viðbótar því alþjóðasamstarfi um björgunarmál sem Ísland tilheyrir og er útlistað í greinargerðinni, fjölbreyttu framlagi Alþjóðahreyfingar Rauða krossins og Rauða hálfmánans á hættustundu og þeirri aðstoð sem hreyfingin veitir yfir landamæri, m.a. í samræmi við [Genfarsamningana frá 1949](#) og viðbótarbókanir þeirra, [Sevilla samninginn frá 1997](#) og ákvæði um stoðhlutverk Rauða krossins við stjórnvöld í [lögum nr.115/2014](#).

Rauði krossinn fagnar þeim undanþágum sem koma fram í frumvarpinu um að fólk geti verið undanþegið borgaralegri skyldu af heilsufarsástæðum.

Athugasemdir við einstaka greinar frumvarpsins

4. gr. 6. tl.

Nafni félagsins verði breytt til samræmis við skráð heiti þess í fyrirtækjaskrá: *Rauði krossinn á Íslandi*.

5. gr. C-liður.

Lagt er til að greininni verði breytt í samræmi við ofangreindan rökstuðning og hún verði svohljóðandi:

Ráðherra getur sett reglur um móttöku erlends hjálparliðs þ.m.t. um undanþágur frá lögum sem tefja eða takmarka möguleika á innflutningi dýra og búnaðar sem nota þarf við björgunar- og hjálparstörf, tímabundið starfsleyfi fyrir erlent fagfólk, þ.m.t. heilbrigðisstarfsfólk og aðrar leyfisskyldar stéttir og undanþágur frá aðflutningsgjöldum vegna tímabundins innflutnings búnaðar og hjálpargagna.

Lokaorð

Eins og áður hefur komið fram styður félagið frumvarpið og er reiðubúið að eiga samskipti við starfsfólk dómsmálaráðuneytis svo frekar megi gera grein fyrir afstöðu þess.